

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 8 frt. — Félévre 4 frt. — Negyedévre 2 frt.
Néptanulónak egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1.50.
Egyes szám ára 10 kr.

Felolós szerkesztő:

Dr. Molnár Gyula.

Megjelenik hetenkint kétszer: **vasárnap és csütörtökön.**

Szerkesztőség: **Gromon- és Zrinyi-utca sarkán.**

Kiadóhivatal: **Csendes-utca OLÁH-féle ház.**

Segítség!

Ez a kiáltás nálunk megszokott dolog.

A nagy közönség is anyira hozzászólt már, hogy kezd elveszteni érzékenységét, a szeretet szava, az esdő szótát iránt.

Évről évre, napról napra hangzik a szó, segítsétek a nyomorultakon, szánakozzatok az inségle, nyomorba jutott embertársak ezreire!

Ha nem volnánk izóllát nép, akkor Európa is meghallaná kiáltó szavunkat, amint meghallotta akkor, mikor Szeged elpusztult. Csak hogy akkor olyan világraszóló volt a vészkiáltás, hogy élő embernek lehetetlen volt meg nem hallani, bármely vidéken lakott is a földkerekségnek.

De mit tegyünk mi itt ez országban? Kicsiny nép vagyunk, körülvéve ellenséggel, vagy legalább nem rokonszenvező népek által.

Tűz, víz, éhség, fagy és mindennemű elemi csapás, a mi embert csak sújthat a földön.

Gyakran velőnkét rázza meg a jajszó, mikor közvetlen közelünkben hallszik, mikor szomszédunk háza égett el, vetése ment tönkre, s lelkünk elborul, szívünk összeszorul s elhagyja forrását a szeretet túlaradó könynye . . .

S megosztjuk utolsó falatunkat a szűkölködővel, házukba fogadjuk a lesújtottakat s bekötözzük sebeit, jótékony, vigasztaló szóval életre hozzuk megsemmisült reményüket.

A szeretet szava erősebb minden szenvedélynél! És kell is, hogy így legyen különösen nálunk. A külföld nem ismeri küzdelmeinket s mi csak hallgatunk, ha ismét meglátogat bennünket az Isten csapása.

De ki segítsen rajtunk, ha nem mi magunk? Ki építse föl a leonlott városokat, falvakat, ki emeljen új hajlékot a leégettnek, ha nem mi magunk, mikor a

veszedelemben levők a mi testvéreink, rokonaink, egy anyának, az édes magyar házáknak gyermekei.

Ezt a nagy családot már ezerszer lenyűgözte a vész. Ezer alakban, tatárpusztítás, pestis, tűz, árvíz, tizedelte meg e népet; török járomban görnyedtünk, majd meg egymást pusztítottuk.

Negyven éve, hogy az emberek harez a lecsendesült s azaladt valamennyi bősé elem támadt ellenünk. A meny-nyit e nyugalom első évtizedeiben gyarapodhattunk a béke napjai alatt, az egy hét alatt eltörli a föld színéről az elemek háborúja.

Tavaly tűz volt országiszerte. Az idén vízzel kezdődött a veszedelem, mire aztán az árvíz elleni veszedelemben kimerült lakosságot agyonsújtotta a tűz.

Nagy-Kikinda, Békés-Csaba, s száz kisebb falu hever romokban. Úszkeiket széjjel horítja a szél s országiszerte föl hívja a könyörületet. A három békési városnak, a Maros vidékének, a Temes, Béga, körének vidéke nem terem kenyeret . . .

A Tisza vidéke még ma is rettegésben van s a Csalóközön az éhínség kinoza a lakosságot borzalmasan.

Segítség! — Ez a szó nem ismeretlen előttünk, de valahányszor újra halljuk, annyiszor döbbsenti meg lelkünket teljes erővel. Ha segítség kellett valamikor, akkor százsor inkább rászorult arra ez idén a nép. Csak így üzhetjük el a legborzasztóbbat: az országos éhínséget. Ha nem segítünk a népnek abban, hogy összeszedje magát, hogy fölemelkedni bírjon, s szabaduljon a pusztítástól, úgy akkor a veszedelem mindannyian még inkább meg fogjuk érezni.

A „Nirvána” a legborzasztalmasabb módon keríti meg az embereket. A kik kimerültek a vég nélküli csapások elleni küzdelemben, azok átadják magukat a végmeg-

semmisülésnek s karjukat sem mozdítják meg többé önmagukért.

Segítsétek a boldogtalankon!

Mert a „Nirvána” örülete kerületi az alföld népét és a felvidék lakosságát. Tomegesen hagyják abba a küzdelmet, s távoznak a földről, mely szülte, ápolta, nevelte őket. Elköltöznek az országból! Amerika lett a jelszó!

A kinek a háza tája nem ismeri a vészt, az nyújtsa ki a kezét adakozásra. Boldog vidék az, melynek vízzel nem kell küzdenie, melyet nem látogat vész.

De a nép ne támaszkodjék örökké az embertársak könyörületére. Ideje, hogy egyszer már akkor is gondoskodjunk magunkért, mikor még nincs nyakunkon a vész.

Alakítsunk társulatokat! Olyan társulatot, melynek kell hogy rendes fizető tagja legyen minden polgár, a kinek félteni valója van. Alakítsunk társulatot, mely vérszemben időben szerzi meg az eszközöket, melylyel a veszedelem ellen küzdeni kell, s melylyel egyedül küzdeni lehet. A törvényhatóságtól kell kiindulni a kezdeményezésnek s hisszük, hogy azt a nép két kezzel fogja megragadni.

S ha jó fenyegető ár, kivonulhat a társulat két-három ezer önkéntes katonája és vezényszóra, tisztek parancsai szerint, szakértők intézkedései alapján kezdi meg a védő munkát. Lehetetlen, hogy ilyen ezredekkel, mely szakszerűen van betanítva és vezetve, a legbőszebb elemet ne lehetne féken tartani.

A tűz, a jég ellen már van védelmi fegyverünk a biztosításban. Könnyelmű gazda az, a ki elmulasztja a népszerű védelmet, mikor van nemzeti hazai intézetünk, mely mindenféleképpen megadja erre az alkalmat.

Segíts magadon s az Isten is megsegít!

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

Nem vagyok . . .

Nem vagyok egyedül
Benned kis magányom:
Kedvesem szeméit
Színről-színre látom!
Oh! a kegyes tavasz
Küldött ibolyákat,
Ellepték egészen
A kertet, a házat.
Mikor üdvözöltem
Kis szerény eselédim,
Órömet, szerelmet,
Érzék szívem mélyin . . .
S néztem szirmaikat
Hosszan, elmerülve: —
Kedvesemnek éppen
Ilyen kék a szeme! . . .
— Nem vagyok egyedül
Benned bús magányom:
Kedvesem szeméit
Színről-színre látom!

Szabadka Gyula.

Egy a sok közül.

(Rajz)

Vöröse sirt szemével bambán nézett a levegőbe. — — —
Erősen ölébe szorítva tartá kék kendőbe csomagolt czokmókját. Így állt szögletes tartással az Erzsébetter padján. A zajos főváros pezsgő életének örökös moraja megbénította érzékét. Nem látott és nem hallott azokból semmit, mik körülte történtek. Nem vette észre a sétálók tarka tömegét; nem hallotta a mulatók jóízű kacaját. De mit is használna neki a bívós látomány megfigyelése? Kinek is jutna eszébe tudakozni baja és szomorúságának oka felől? Bizonyára senkinek.

A mulatók élveznek, a munkások dolgoznak és észrevétlenül hagyják a szemérmes szenvedőt . . .

Oly elhagyatottnak érzi magát e nyüzsgő emberholyban. Csendesen ül és elmereng a múltak emlékein. Lelki szemei előtt látja a csendes faluját az ő egyszerű jöszivű népével. Ott látja édes anyjának kis házikóját; előtte a vén epertá terjeszti ágait, alatta szunyókál az öreg Bodri kutya, a mely annyiszor nyalorgatta az ő kezét. A tyukok lassu kotyogással vezetik csirkéiket. Oly jöleső ünnepies csend mindenütt; a nap mosolygva tüzi szarait a tiszta légekön keresztül; a tavaszi szellő enyélleg és kellemes zizegessel olekneke a rügyező fagyalak.

A napnak bíbor van nyomában. A szellő hűvösebb és az est kibontá esillagos fátolát.

Most esikorog a kis kapu kulesa és belépnek a munkából hazatérő édes szüle és testvérek; vig szökéssel és farkesóvalással üdvözlő őket a Bodri. Nem sokára vigan lóg a pitarban a pattagó rőzseláng.

A vaesora kész; körülülük a füstös kotlát és csendes beszéddel fűszerezik az egyszerű étet. Bizonyára róla is beszélnek. — „Mily boldog lehet a mi Tercsnik azon a szép Pesten, a hol minden arany és selyem.” — Ilyen képet az édes otthonnak rajzolták a honvágy és boldogtalanság merengő lelke elé.

Most eszébe jutott, hogy milyen bohókás örömmel fogadta Faragó Julesának az ajánlatát, hogy jöjjen fel vele Pestre a teler szolgálatba.

Feljöttek; végre tehát benn volt abban a mesés városban, melyről már oly sok szépet hallott és olvasott. Azonnal kapott helyet is. De Julesától elszakadt; azóta nem látta. A helye is rossz volt; kintzárk és szidalmazták. Felhasználták tapasztalatlanságát; a mások által okozott károkat is neki kellett megfizetnie. — Elküldték a szolgálatból és most még a hazautazásra sínesen pénze. Nincs lakása és nem ismer senkit.

Most egy síheder ül le mellé a padra és ajkán cinikus mosolyal kérli: — Miért szomorodik galambom?

A leány felrezen gondolataiból, halvány arezát mély pir borítja el és kis batyuját karjára fűzve oda hagyja a padot. Imbolygó léptekkel a tömegbe vegyül és hagyta magát az ember áradattól tovább sodortatni.

A sétatúról kijöve az Andrássy út féle haladt, követve a sokadalom irányát. — Kellemes tavaszi nap enyhe levegője kiesalta köbörtöneikből a főváros halvány arezú lakóit és ki csak tehetette fel is kereste a szabadabb főkvesű helyeket. — A hosszú Andrássy

ut széles aszfaltján, mint vég nélküli fekete szalag, húzódott végig a sétáló közönség hullámzó áradata. — A kis Teresi észre sem vette a sok taszigálatást, haladt folytonosan előre, mint rengő folyamán hátán gazdátlan kis lakik — és egyszer csak kijutott a városigetbe, hol a tő partján egy félre eső padon helyet foglalva átengedte magát gondolatainak.

„Édes” szüleinek csak még egyszer otthon lehetnek — sóhajtott és fűdkelő zokogásban tört ki.

A nap lebukott a budai hegyek mögé, melyek mint mogorva óriások sötéten állanak most és homályos körvonalak mindjárt beleolvadnak az alaszálló est sötétjébe. Az ég azurván kibújtak a esillagok ezrei. A még kopasz városerdő járó-kelői lassankint hazavonultak. A nyüzsgő városi zaj, mely mint állandó mehdongás hallatszik ide — lassan-lassan elhal; a lázas város mint faradt óriás, hunyorgatja nehéz szempilláit.

Mély csend mindenütt. — A rezgő gázlángnak vérszeme fénye kísérteties világot vet a nyugodt tónak sötétké tükreire.

A felszenderből felecsodott lányka fáva húzza összebb könyű kendőjét. — Borzadva néz körül. — A szeszélyes növést fák és bokrok komoran terjeszkednek a felhomályban és a gyermekleány beteges képzelmé a dajkamesek jjesztő rémeit látja bennük meglevendeni. Behunyja szeméit, hogy ne lássa a rettenetes szörnyeket.

Hiába.

Az aggrémek lázas víziói még a lezárt pillák alatt is kísértőnek.

Most a tő tündérének ezüst szava esendül meg füleiben lágyan és behelzögően. — Tisztán hallja esábitó hívását. „Jöjj gyermekek, én karjaimban foglak renetni, puba bölesében, mint egykor édes anyád, lecsokolom arezodról a fájdalomszülte könynyeket és meggyógyítom szenvedő szívedet. A kit a sors üldöz, az nálam nyugtot lel, mert én vagyok az örök béke, — a halál — követe.

Megesobbant a tő tükre; a felriadt hullámok erősen gyűrűttek.

Elszenderül a hullám, elsimúl a gyűrű és a sima tő tükrebe egykedvűen néz le a hold.

Gerő A.

Ne várd a könyörületet! Segítsen az, a ki segíthet a szűkölködőkön, de segítsen a szűkölködő önmagán is. Segítsük ki testvéreinket a bajból!
Hallgassuk meg kerő szavaikat!
Adakozzunk!

Magyarország a tengeren.

Menjen-e Magyarország a tengerre? Ez a kérdés, vagy helyesebben éppen nem kérdés: Széchényi mondta, Kossuth hirdette, a legmagasztosabb költői szellemek s a legraktikusabb nemzetgazdák egyhangulag cselekedtek, mondták, hirdették s írták évtizedek óta „tengerre magyar!”

Tehát kétségtelen: biztos szabályos, rendes tengeri összeköttetéssel kell, hogy bírjunk. Nem Ausztriával közösen, mint monárhé, hanem Magyarországgal külön, esepán a saját számunkra.

Ezen összeköttetéssel bírnunk kell a nyugattal, de sokkal inkább a kelettel. Nem lehetünk el nélküle, biztosítanunk kell azt számunkra, ha nem is minden áron, de még drága pénzén is.

A nyugati számára van „Adria”-nk, — hogy misszióját elég jól teljesít-e, hogy szolgáltatái megfelelőek-e az érdekeiben hozott áldozatainknak, ne vitassuk most. — Tény az, hogy a mit az „Adria” végez, azt a nyugati tengeri összeköttetés érdekében végezi.

A keleti tengeri összeköttetés tekintetében az osztrák-magyar Lloydra vagyunk utalva. Ez nélkülünk fenn nem állhat, de nélkülük mi sem, azaz összeköttetésünk a kelettel, jövőnk a keleten.

Az új szerződési tárgyalások megkezdése óta a mellett szólnak, hogy a „Lloyd”-dal a szerződés megújíttassék; de elengedhetlen feltételül tűzzük ki, hogy Magyarország szorosan úgy járjon figyelembe, mint Ausztria, hogy Fiume és Triest közt tökéletes paritás legyen.

Im az új szerződés, a mint az az országgyűlés elé terjesztett s most a közigazgatási és pénzügyi bizottság előtt fekszik, teljesíti e feltételt: Magyarország külön aligazgatóságot kap, Fiume és Triest közt a tarifa tekintetében teljes a paritás, a Magyarországot érdeklő járáskor számosabbak és gyorsabbak.

A szerződés, magyar szempontból, teljesen elfogadható: az állami szolgáltatás a társulat részére a lehető legkisebb, — kisebb subvenció mellett a társaság kénytelen lenne liquidálni, — a társaság kötelezettsége Magyarországgal szemben a legnagyobb, mely elérhető volt. Ha a szerződés becsületesen betartatik, mit kétségbe vonni nem szabad, úgy az Magyarországra nézve igen lényeges forgalmi-politikai vívmány, a legjobb, a melyet a fennforgó viszonyok közt egyáltalán elérni lehetett.

Előfizetési felhívás.

Apr. hó 1-ével előfizetést nyitottunk lapunk VII. évfolyamának 2-ik negyedére.

Előfizetési feltételek:

Egész évre	8 frt.
Félévre	4 frt.
Negyedévre	2 frt.
Néptanítónak:	
Egész évre	6 frt.
Félévre	3 frt.
Negyedévre	1 frt 50 kr.

Megyei s helyi hírek.

* **Zombor** szab. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tették, hogy a katonai nevelés és képződés tekintetében rendszeresített s az 1888—9-iki iskolai év kezdetével betöltendő magyar állami alapítványi helyekre vonatkozó pályázati hirdetmény a városi levéltárban délelőtti órákban az érdekeltek által betekínthető. Zomborban 1888. ápr. 2. Csllás, polgármester.

* **Szólószeti előadás.** Zombor szab. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tették, hogy Rácz Sándor V. ker. borászati vándor tanító ur f. évi ápr. hó 8-án délelőtti 9 órakor a városi kisb. tanteremben — gyakorlati egybekapcsolás — szólószeti előadást fog tartani. Minek folytatás az érdekl. szülőgazdák felkérteknek, hogy a fennmeltett előadásra minél nagyobb számban jelenjenek meg. — Zomborban, 1888. évi ápr. 3. Csllás polgármester.

* **Közgyűlés.** A zombori temetőkezelő-egylet folyó évi március hó 27-én tartott választmányi ülés határozata folytán, az egyület az id. rend. közgyűlést 1888. évi ápr. hó 15-én s. e. 10 órakor a városi háza nagytermében fogja megtartani. Tárgyak: 1. A kilőrelt tagok felmérése. 2. Az 1887. évi számadások jóváhagyása. 3. Tiszújítás. — Az 1887. évi zárszámadások pedig a hivatalos órák által napoként bárki által az egyület hivatalos helyiségében megtekinthetők.

* **A közös hadügyminiszterium** egy bécsi lap értesülése szerint győnlagsági és vadászatapainak békeleltetésének 2290 emberrel való felmérését tervezi. Ez nem volna maga után a taktikai egységek emelését, de igenis a gyalogos és vadászatapok állomásaik szaporítását s a békeleltetésnek 209.500 emberre emelőd. Ez az intézkedés a bécsi lap forrása szerint 486.000 frttal szaporítaná a hadsereg költségvetését. Ugyanez a lap azt is jelenti, hogy tábori tüzérsgünk is jelentékenyen szaporítottatni fog. Tervebe van véve ugyanis, hogy az útegek számát 85 ágyúval szaporították.

* **A „B.”** multikori száma lapunk egyik híret egyszerűen alapulnak nevezte, mert őt így „érteltesített”. Ezzel szemben mi, bár főleges mondanánk, kijelentjük, hogy híreink alaposagáért mindenkor felelősséget vállalunk s a „B.” által tagadása vélt sorok illétségségét is bizonyíthatjuk bármikor.

* **Német színeszt Zomborban.** Schulz német színgazgató sürényei lapunknak a hó 7-iki kelettel Vinkovecéről, hogy operette előadásait a helybeli városi színházban e hó 14-én, vagyis szombaton kezdi meg. Első előadásra „Koldús diák” a kiszemelvé.

* **Hírek a dalárdából.** A zombori kaszinó-egyleti dalárda választmány f. ápr. hó 3-án tartott ülésében elhatározta, hogy pünkösd előtti szombatban (május 19-én), vagyis június első szombatján (június 2-án) énekes műkedvelői színelőadást, — július hó 7-én pedig dal- és táncestélyt rendez. A szegedi orsz. dalárda-egylet, a „Brassói magyar dalárda” 25 éves jubileumára nézve a vasárnap (e hó 8-án) tartandó közgyűlésnek azt fogja javasolni a választmány, hogy azokban a dalárda ne vegyen részt. Loveli Aranka kisasszonynak a műked. tagok sorából való kitépését a választmány sajnálattal vette tudomásul és annak jegyzőkönyvében is kifejezést adott.

* **Felhívás.** A zombori kaszinó-egyleti dalárda t. alapító, tiszteletbeli és pártoló tagjaihoz. Az országos magyar dalárdegyesület a folyó 1888. év augusztus havának 1., 2., 3., és 4-ik napján Szegeden országos dalárnempejlyt rendez, melynek programja a következő: augusztus hó 1-én megérkezés, bevonulás és ismerkedő-estély, 2-án a dalárdák versenye Szabados Béla „Ebrosztó” című pályadíjnyertes férfinyesével, 3-án ugyanezen a dalárdák versenyében választott férfiakokkal, 4-én díszhangverseny elősöráng művészek közreműködésével és mintegy 1000 dalár együtt-ünnepséggel. A zombori kaszinó-egyleti dalárda t. alapító, tiszteletbeli és pártoló tagjai, a kik az ünnepélyben résztvenni óhajtanak, 2 frt részvételi díj befizetése mellett, kedvezményes áruvasúti menetjegyre és ingyenes előszólásra tarthatnak igényt. Van szerencsénk emélfogva a dalárda t. alapító, tiszteletbeli és pártoló tagjait tisztelettel felkérni, hogy az esetben, ha az említett kedvezményeket igénybe venni kívánják, részvételi számdokukat bevizsgáló f. évi ápr. hó 12-éig Bieber Gyula, egyesületi titkárnál vagy Husveth Károly egy. pénztárosnál bejelenteni s egyúttal 2 frt részvételi díjat is feljuttatni sziveskedjenek. Zomborban, 1888. évi ápr. hó 3-án. A zombori kaszinó-egyleti dalárda beteg elnöke helyett: Valter Nándor egyesületi igazgató, Bieber Gyula egyesületi titkár.

* **Közlönyről** panaszképpen jelentik lapunknak, hogy az ottani esküdtek — tudatában annak, hogy így ok, mint a községi bíró nem részesülnek valami szerzetben a polgárság részéről — spierlingseert folytatnak. Hogy a saját szakállukra vagy magasság sugallatból, nem tudni, de tény, hogy este lelekednek az ablakokon s a hol valami gyanus kifejezést esznek el, szaladnak azonnal feljelenteni. Így történt pl. hogy egy ablakon ének idején a szót hallották, hogy „bátyar”; a toles esküdtek logett magukra magyarázatát a titlust és szaladtak a szolgabírosághoz panaszni temi bebeszélésért alapján. Naiv historia; így panaszolják a közlönyök.

* **A „Bácskai Ellenőr” sajtópüre.** A Szabadkán megjelent „Bácskai Ellenőr” 1887. évi június 27-én egy „Dr. Horváth Mór gazdától” című hírvén azt írta Horváth Mór szabadkai ügyvéd, volt orsz. képviselő, hogy „pizkos jölköni ember” s hogy „Ilavára való.” A cikk Báló Lajos írónk tollából került ki. Horváth Mór dr. rigalmazz és bebeszélésért miatt a budapesti sajtóbíroságnál pert indított ellene s Báló a vizsgáló bíró előtt is beismerte, hogy a cikknek ő a szerzője. Az ügyet e hó 5-én tárgyalta a budapesti esküdtségek, melynek tagjai voltak: Bertalan Ferenc, Unger Alajos dr., Spitzer Ferenc, Gabányi Árpád, Ott Lajos, Kiss Andor, Gozleth István, Walsér Jakab, Békey Imre, Derney János, Szöllösy István, Concha Károly rendes, — Eberling Antal és Rosenbersky Odón dr. pöttágok. A tárgyalást Székács Ferenc elnök vezette, kinek kérdésére a vádlott kijelentette, hogy ő csak lemásolta a cikket, a szerzője: Mukiits szabadkai ügyvéd. Az esküdtségek, azonban többet hit a vizsgálóbíró előtt tett vallomásának s egyhangulag vétkecsnek nyilvánította a vádlottat. A bíróság ez alapon négy heti fogságra s száz forint pénzbüntetésre ítélte s mert nem akadtak jótállói, nyomban ott is fogta. — Báló egyelőrrant semmisségi panaszt jelentett be.

* **Új banklókok.** Az osztrák-magyar bank fótanácsa elhatározta, — hogy Zentán és Ó-Beesén új bank-melléklepeket állít fel. Az újlet közvetítésével Zentára nézve: a zentai takapénztár, Ó-Beesére nézve pedig: az Ó-Beesei első takarékpénztár bizattak meg. Ez új bank-melléklepek felállítására által a bankhelyek száma 183-ra emelkedik.

* **A kivándorlás ellen.** Az Amerikába való kivándorlás megakadályozása végett a belügyminiszter a törvényhatóságokhoz a következő körrendeletet küldte szét: „Ujabb időben több feljelentés történt az iránt, hogy a lakosságot számos titkos ügynek kivándorlása ösztönzi, a kivándorlás megállítására tett hatóságok intézkedések kijátszásának módjára oktatja, a kiutazásban elcsiganti, külföldi hajózási vállalatok utasítja és ezen szolgáltatásait mindkét részről anyagi hasznót hoz, figyelmeztetett a törvényhatóságok ezen titkos ügyekre és utasítom, hogy azok kipurhatolása az 1881. XXXVIII. t. e. 2-ik §-a értelmében való megújításra iránt intézkedjék. Minden egyes eset, a melyben az idézett törvényhatóságok alkalmaztatott, hozzáam külön feljelentendő.”

* **A Dunába full** Salamon Dénesné halálára vonatkozólag a család a következő gyászjelentést bocsátotta ki annak idején: Salamon bajai helyettes kir. közjegyző, Zsarkó Antal zentai kir. közjegyző és neje, Nemeskéri Kiss Erzsébet, özvegy Salamon Antalné, szül. Szalay Eszter, Zsarkó Hajnalka, Antal és Erzsike, Salamon Károly m. kir. adótitkár és Salamon Mari, férj. Molnár Pálné, a legmelyebb fájdalomtól sújtva jelentik a felejtethetlen feleség, a nemeslelkű jó gyermek, a kedves meny, az igazí jó testvér és sógoronők, Salamon Dénesné, szül. Zsarkó Szilárdkának, Baján, ápr. hó 1-én délután 6 órakor, élte huszonkettedik évében, boldog házasságának huszonegyedik napján a Duna hullámaiban véletlen szerencsétlenség szülte gyászos elhunytát, kinek hült teteme a mai napig fellevéle nimesen, de hogy a Mindenható neki örök nyugalom adjon s hült teteme feltalálható legyen, a gyászintéztséget a zentai róm. kat. egyházban e hó 6-án délelőtti 8 órakor fog a Mindenhatónak bemutatattni. Zentán, 1888. ápr. hó 3-án. Aldott legyen e felejthetetlen halott emléke.

* **Honosok visszafogadása.** Az osztrák-magyar és svájci kormányok között, mint a belügyminiszter a törvényhatóságokkal tudatja, a volt honosok kölcsönös visszafogadása iránt a következő szerződés jött létre: „Az osztrák-magyar monarchia kormányai és a svájci szövetség kormánya, a kiutasítandók átvételére nézve, azon alaplly alkalmazásában állapodtak meg, hogy a szerződő felek mindögyike kötelezi magát a másik fél kívánására saját honosait ismét átvenni, még akkor is, ha azok állampolgárságukat a beföldi törvények szerint már elvesztették, amennyiben azok a másik állam törvényei alapján annak állampolgárává nem váltak volna.”

* **Katonai fölmérések.** A folyó évben eszközendő háromszögölések és lejtmerések fogatosítása ezéjából a közös hadügyminiszter 12 fölszét küldött ki. A m. kir. honvédelmi miniszter e tiszteket „nylt rendelet”-tel is ellátta s utasította a törvényhatóságokat, hogy e fölszettek fontos érdekű szolgálólati feladatuk teljesítésénél az előmutatott rendeletben fölméltett szolgálomások vonakodás nélkül részesítsék és egyáltalán kitéphetőleg támogatassák.

* **A kir. postakarékpénztár** f. évi március havi kimutatása az intézet fokozatos fejlődését tesz tanúsított. Az intézet e havi fogalma megközliti a felmüllő forintot, a mennyiben 241.217 frt 28 kraj. betétlel 213.732 frt 10 kraj. visszafizetés áll szemben, azonfélle e hónapban betétek részére 18.256 frt 41 kraj. eregért értékpap. vásároltatott. A betétek száma e hónap is gyarapodást mutat, így, hogy március 31-én 117.594 betétegy volt a postakarékpénztárnál. Ez az év eleje óta mintegy 7000 új betétevel való szaporodást jelent, 1887. december 21-én ugyanis körülbelül 111.000 személyszámla őriztetett az intézetenél, a mely a lezárási munkálatokkal csak nemeg közzült el. Ezek eredményeként az 1887. dec. 31-én kijáró, de ki nem kamatok főtében 50.714 frt 85 kraj. iratott a betétek javára, illetőleg tőkésített az 1885. IX. t. e. 11. §-a értelmében. A postakarékpénztári betétek által megtakarított összeg 1888. március 31-én elérte a 3.657.093 frt 89 kraj.

* **A karhatalom kirendelése** körül köztendő eljárás szabályozása ügyében a belügyminiszter, mint értesülék következő rendeletet intézte a törvényhatóságokhoz: „Ujabb többször előfordult, hogy a midő sűrűs szükségül fogva néhány törvényhatóság közvetlenül intézett távirati megkeresést az illető es. és kir. hadtestparanekssághoz katonai karhatalom kirendelése végett, a táviratban elmulasztotta megjelölni a célt, melyre a katonai segédlet alkalmazni kívánta; ennek az lett a következménye, hogy a kirendelő katonai segédlet megfelelő felszerelése vagy a fogyvernem megvásárlása iránt a parnecsságnak nem tudván intézködni, kénytelen volt az iránt kérdést intézni, mi által a kirendelés halasztást szenvedett. Figyelmeztetem emélfogva a törvényhatóságok, hogy valahányszor sűrűs szükség esetén közvetlenül intéz megkeresést az illető es. és kir. hadtestparanekssághoz katonai segédlet kirendelése végett, a fennálló szabályok értelmében az a célt, melyre a segédlet használatni fog, mint a megközlítő létszám, melyre a körülményekhez képest szükség van, mindenkor megjelölendő.”

Hirdetmény.

Zombor sz. k. város tanácsa részéről ezennel közhírré tették, miszerint a város tulajdonát képező, a városi ház alatt levő 1., 4., 5. és 6. számú bñlhelyiségek 1888. évi május hó 1-től egy évre folyó 1888. évi ápr. hó 11-én reggeli 11 órakor a városi ház nagytermében nyilvános árverés útján bére adatni fog.

Zombor, 1888. évi ápr. hó 7-én.

A tanács.

Törvényszéki csarnok.

A szabadkai pertárnok fogelmi ügye.

Az országos lapokban is annak idején szelölőztetett Vadny-féle fogelmi ügyben dr. Molnár Gyula magánválladó a következő ellenindíványt terjesztette a szabadkai kir. törvényszék, mint fogelmi bírósághoz:

Tekintetes kir. törvényszék, mint fogelmi bíróság!

Vadny József aljegyző elleni fogelmi panaszom tárgyában a fonttsított kir. törvényszék mint fogelmi bíróság által 42—888. fégy. sz. végzése folytán törvényada jogommal fogva a következő ellenindíványt

teszem:

Az igen tisztelt közzválló kir. ügyészeg Vadny József aljegyző elleni panaszom tárgyát az 1871. évi 8. t. cz. 28. §-szereint „csokélyebb rendellenesség”-nek minősíti.

Az összes kihallgatott tanuk egyhangulag igazolják azt a tényt, hogy a vádlott Vadny József, — dacára annak, hogy tudomása volt ügyvéd létemről — esupán azon okból, mert dr. Schlossberger József ügyvéd ur nem mutatott be neki, — durván rám támadott, kiutasított, sőt kivezetetés ezéjából még a szolgát is hívatta.

Legyen szabad mindenek előtt konstatalnom azt, hogy peres eljárásunk a szó legtágasabb értelmében nyilvános, ugy annyira, hogy akár somis — akár rendes per tárgyaltsák is hazai bíróságaink helyiségeiben, — oda érdekeltek és nem érdekeltek mindenkor bátran be szabad lépnie.

E nyilvánosság az igazságszolgáltatás oly alkateleme, mely nélkül az a közbizalom alapzatán nem épülhetne föl, mely nélkül nem élvethető a társadalom s az állam polgárainak ama föltétlen tisztelet, melyvel a hozott ítéletek előtt szegény és gazdag egyaránt meghajolni kénytelen.

S házá perjogunk annyira szentnek és sérthetetlennek tekintik a nyilvánosságot, hogy annak megsértését semmisségi okul tekintik s az 1881. 59. t. cz. 39. §-ának h) pontja kimondja, hogy megemissítendő az az eljárás „ha a tárgyalás vagy eljárás nyilvánosságára nézve megállapított szabályok nem tartattak meg.”

Nincs zárva hazai polgárságunk előtt semmi féle bírói terem s még a legfőbb ítélőszék a kir. kuria is nyitl őrésben mond ítéletet minden kis és nagyfontosságú perben.

Bátran merem állítani, hogy a nyilvánosság hazai igazságszolgáltatásunk egyik legszebb s legnemesebb vívmánya, az állami élet

legszabadalomból intézménye, magának az igazságnak védőbástyája, mely minden gyantól megóvja — s a bírói épület az állampolgárt törvénytiszteletré tanítja.

Csak a legtrikább esetekre szorítja meg perjogunk a nyilvánosság, — csak akkor zárkózik el a nagy közönség elől, ha azt közérkeletesség, vagy a magánbeszéllet érdekei megkövetelik.

Szemből ezel az általános és kétségbevonhatatlan államakarral, szemben, ezzel a nagyfontosságú s törvényhozásilag szentesített intézménnyel, szemben ezel az alaptörvénnyel — mert bátran annak nevezhetem — kilép az ő szerény társadalmi állásából egy kir. törvényszéki aljegyző — csupán alakj perkezelésre hivatott egyén, egy pertárnok, a ki csupán a nyilvánosság észlelésére keresztülvitelére van egy törvényszéki helyiségben azért alkalmazva, hogy a hivatásában eljáró bíró, a nyilvánosságban szentesített törvény folytán az ügyfelek járása-kelése által ne zaklatlathassa, — kilép dőlőfősen s megdögladlanul s hirdeti, hogy az ő pertári helyisége nem nyilvános, oda belépni csak annak szabad, a kinek ő megengedi, s kintását onnan mindenkit, ha ottléte nek általa elfogadható okát nem tudja adni.

Egy kir. törvényszéki aljegyző — szemben a nyilvánosság törvényével.

Egy pertárnok szemben a perjog alapintézményével. Ő a törvény fölött, — ő az államakarral szemközt. Ennél nagyobb hivatalsértést, de ennél nagyobb abszurdumot, elképzelni nem tudok.

A törvény megengedi minden földhözragadt szegénynek, a tehetetlen koldusnak, hogy minden érdek, minden ok, minden örügy nélkül, csak pusztá szeszélyből is helyhessen az igazságszolgáltatás helyiségébe s meghallgassa a polgári vagy lőnnyezti tárgyalások menetét, — a pertárnok az ő alárendelt s esekélyebb jelentőségű ügykörében meg akarja tiltani valakinek, hogy minden indok nélkül a helyiségébe lépjen.

S ha Vadnay József aljegyző-pertárnok nem engem, a ki ügyvéd vagyok, nem engem, a kinek a pertárban dolga volt, — hanem egy közönséges szállási parasztnak tiltani meg azt, hogy a helyiségébe lépjen, ki merem mondani, hogy még az esetben sem lehet eljárását „esekélyebb rendtelenség”-nek minősíteni, mert ezzel is megsérti a törvény nyilvánosságát szentesített intézményét, a törvényszéki pedig nem lehet „esekélyebb rendtelenség”.

A törvényt tisztelnie kell még annak is, a ki nem ismeri, mennyivel inkább annak, a ki ismeri, a ki hivata van, habár kisebb mérvén is — alkalmazni s gyakorolni. Ha nem lehet magán féll szemben annak a pertárból való kintását „esekélyebb rendtelenség”-nek tekinteni, bizonyára nem lehet azt egy ügyvéddel szemben ekkép minősíteni.

Az ügyvéd az igazságszolgáltatás ép oly fontos faktora, mint maga a bíró, s az állam, midőn az ügyvédséget szigorú vizsgátsóktól s végül egy eskü letételtől teszi függővé, ugyanekkor befogadja igazságszolgáltatása faktora közé, s rangban egy nívaurára állítja a bírót.

Az új ügyvédréndtartási javaslat egy ügyvédek s kir. kuriai bírákból álló tanácsot kontemplál, melyvel fölelmei az ügyvédek a kuriai bíró magas állású, elismerés azt, hogy azzal együtt egy ügy fölötti tanácskozásban egyenlő jogokat gyakorolhat.

Az igazságszügyi kormány törvényalkotási munkálataival gyakran ügyvédek biz meg, és minden társadalmi téren kiváló tisztelet és becsület osztályrésze a magyar ügyvédek.

Volt idők, a melyben, s vannak talán most is körök, melyek nem akarják az ügyvédek az igazságszolgáltatás azon faktorának tekinteni, melynek a bíró elismerik.

Az irányadó közvélemény azonban régen fölélemelkedett e rövidlátó előítélet fölött s elégtételt szolgáltat az ügyvédek hivatása gyakorlásában, mely ép oly lelkiismeretességet s buzgalmat s törvényismeretet igényel, mint a bírói hivatás betöltése.

E felfogásból kiindulva az ügyvéd, midőn az igazságszolgáltatás helyiségébe lép, ép oly otthon van, mint a bíró az ő hivatalában, s neki a poros aktákhoz éppannyi köze van, mint a bírónak. Nem meg ő oda kérvényezni, könyörögni, hanem elmegy igazságot kérni, elmegy törvényt magyarázni, jogot védelmezni s elmegy ellenőrizni a bírói tevékenység s itélethozatalt.

Nem áll a bíró elé — mint alárendeltje, hanem oda megy hozzá, mint egyenjogú faktor, hogy fölívja figyelmét a szövevényes s küszdél por döntő momentumaira, s joga van azt mondania a bírónak: „ezt az ítéletet sérelmesnek találom, törvényellenesnek deklaram, elene felebbezzek!”

Nem azért hozom föl mindezt, mintha a tekintetes kir. törvényszék, mint fejeelmi bíróság előtt e köztudomású dolgokat fejtegetni akarnék. Meg vagyok arról győződve, hogy nálam e tisztelt fejeelmi bíróság sokkal jobban tudja mindezt s nem szorul ilyen magyarázatokra s akadémikus fejtegetésekre.

Ha mégis elmondani szükségesnek tartottam, tettem csupán azért, hogy megvilágítsam vele azt a kiáltó ellentétet, mely a jelen fejeelmi panaszt tárgyában az én s a közváltó kir. ügyész úr felfogása között létezik.

Ugyanis a közváltó kir. ügyész úr belátja azt, hogy az mégsem járja, miszerint egy aljegyző egy ügyvédet a pertárból kintutasítson, mindazonáltal azt hiszi, hogy ezen „esekélyebb rendtelenség”-ért elégséges az, ha az elnök megint.

Élég volna az nézete szerint, — ha az elnök megdögladván az aljegyzőt, azt mondaná neki:

„Őn egy ügyvédet a pertárból kintutasított, jövőre azt ne tegye mert ez „esekélyebb rendtelenség” — s nekem „esekélyebb rendtelenség”-et tűrnöm nem szabad!”

Tartozom azzal annak a karnak, melynek tagja vagyok, hogy tiltakozzam e felfogás ellen.

Kijelentem, hogy nem személyem megsértése az, mi arra indít, hogy vádam feltartása mellett érvelek s a fejeelmi bíróságot a panaszolt vétség megtörlesztésé hívjam föl.

Ha a jelen ellenindítványomban kifejtett elvek személyemre való tekintetből mellőztetnének, — nem tartanám szükségesnek a jogorvoslat további eszközeit alkalmazásába venni. De nem személyes ügyről van itt szó.

Vadnay József kintutasított a pertárból — s ez a dolog a hazai

lapokban szelvéstelve lett. Vadnay József nyilatkozott az „Egyetértés” és „Pesti Napló”-ban, eljárását törvényesnek deklaráván, hivatkozva az elnököt nyert jogaira, melyeknél fogva ő helyesen járt el.

(Vége köv.)

Irodalom.

— **A téves nevelési rendszerek** áldozatai vagy a társadalmi erkölcs hanyatlásának okai. Rajzok a neveléset körül. Irta Jung Ferenc, batinaí tanító. Szerző tulajdona. — A mű szavakaitól tollra volt. Szerző csak abban a körben mozog, a melyben működni hivatása: a népnevelésben. Ekes megfigyelése az élet minden egyes mozzanatában tapasztalt erkölcsi elhomályosulást bíráló alá veszi s kutatja alapokait. A nevelésben véli rendszeren föltámadhatni ama tényezőket, melyek az ember lelki életét fele irányba terelik. Példákra hivatkozik mindenkor, kimutatva a fölhozott nevelési rendszer káros következményeit, egyszerűsind rá is utal arra, hogy hol mit kell elkerülni és hol hogyan kell eljárni a nevelésben. Ha gyermekünk lelkét meg akarjuk ovisni ama behatásoktól, melyeknek következménye rendszeren vagy az öngyilkosság, vagy az erkölcsi, vagy a testi és szellemi tökénytárs. — Oblát Károly könyvnyomdájából kikerült igen eszesen kiállított kis kötet olvasolása nem csak a tanítóknak, hanem a szülőknek is csak épülésére szolgálhat. Ara 85 k.

— **Minek tartunk divatlapot?** Hiszen a „Képes Családi Lapok” Nő a házbán” című melléklet a divatlapok és divatképek, a divat minden mozzanatát, minden újabb tümeményről hűségesen értesítenek, s azoktól közleményeit a magyar családok háztartásának gazdaságának minden ágát szakszerűen tárgyalják. A „Képes Családi Lapok” előzetési ára egész évre 6 ft, félvre 3 ft, negyedévre 1 ft 50 k, s a kiadóhivatal (Budapest, nagy koroná-utca 20. sz.) melyhez az előzetesek legelőzetesben postautalványon intézendők, kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatónyelvűszámmal. A legújabb ízműn következő változatok tartalommal jelent meg. Egy a sok közül. (Kép a főri világból.) Nagyváradú Miratól. — A menyasszony. (Költemény.) Fáy Elekől. — Három veszedelmes ellenség. (Csevegés.) Brankovics Györgyöl. — A keeskepásztor Márkiné. (Elbeszélés.) Folyt. Csernozsy M. Idától. — Fenyélt még . . . (Labes. Költemény.) Fekeli Sándoról. — Perzel Béla. — Szeretni csak egyszer lehet. (Elbeszélés.) Kovács Endrőöl. — Mindenféle. Képekhez. — Irodalom. — Színház. — Művészet. — Apróságok. — Hymen. Képek: Perzel Béla. — Angol szépség. — Szeri menyasszony. — A nevető leány. Melléklet: Regény: „Hűségért hűséget”. Angolból fordította Kondor Lajos. I. 201—216.

— **Történelmi tanulmányok.** Irta Groschmid Gábor. II. füzet. Jelen 130 oldalra terjedő füzet „Magyarország népesítésének áttekintését, figyelemmel Bács-Bodrog megyére” tartalmazza. Ertekezik az első bevándorlásoktól kezdve az osztrákuralomig terjedő időszakok népesedési mozgalmairól a királyok kora szent. A munka nagy gondal, a történet iránti világos érzékről tanusdó rendszerben van írva. Látszik, hogy szerző nagy buzgalommal hordta össze az anyagot s nem esekélyebb buzgalommal iparkodott is felhasználni azt. Groschmid Gábor munkásságá megének történeti monographia-irodalmat terén különben eléggé ismert már.

Értéktözsdei hetijelentés.

A „Magyar Mercure” tudósítása.

A tőzsde helyzete bár lassan, de folytonosan javul. A tavaszra kilátásba helyezt háborúban ma már alig hisz valaki és bár időnként merülnek fel oly hírek, hogy orosz csapatokat helyeznek át, azért a bizonytalantól való félelemtől, mely egész télen át előtöltte a kedélyeket, ma nyugodt megfontolással váltotta fel. Az egyes államok között még számos megoldatlan problema van ugyan függőben, de ma már azt remélik, hogy ezek békés uton is ki lesznek egyenlíthetők. A Boulanger-hajtsa Franciaországban és a bukaeresti események csak kevés befolyással voltak a tőzsdére és ha az árfolyamok javulása nem volt még nagyobb mérvű, ez csak annak tulajdonítható, hogy az úzerkedés a német császár állapotára való tekintetből igen tartózkodó és ezért a tőzsdékben teljesen pang az üzlet. A hangulat azonban igen kedvező a tőzsdéken és a javulás folytonos, amár az ünnepek kissé megakasztották az árfolyamfejlődést. A járadékpiacozon volt a legelőndökb mozgalm. Járadékaink szépen emelkedtek. A többi befektetési értékek igen szilárdak és úgy látszik, hogy záloglevelekben és elsőbbségekben nagyobb vásárlások történtek. Bankrészenyének különös figyelemben részesülnek, főleg a két hitelrészvény javul folytonosan annál is inkább, mert a tőzsdéviszonyokat alaposan ismerők véleménye szerint a hitelrészvények árfolyamai inkább alacsonyok még, semmint magasak. Közlekedési vállalatok részvényei az árvek miatt inkább hanyak, mert az árvek tagadhatatlanul nagy károkat okoztak a vasutaknak. Helyi iparvállalati értékek jobbra szilárdak de csak hébe-korba esik bennök kérés. Sorsjegyek jól kerestetnek és szilárd irányt követnek, különösen a kis sorsjegyek kedveztek és emelkednek árjukban. Valuták és érczavatók csökkentek árban. — Érték-papír- és sorsjegybirtokosoknak felvilágosítással szükség-gel szolgál a „Magyar Mercure” kiadóhivatala, Bpest hatvani-utca 17.

CSARNOK.

A szenteskedő nevelés (pietistius).*)

(Elve: „Az ember természeténél fogva rossz s megjavulásának kívülről kell jönnie.”)

A szenteskedő vagy pietistius nevelés az ismertebb téves nevelési rendszerek egyike, melynek elve: „Az ember természeténél fogva rossz s megjavulásának kívülről kell jönnie.”

*) Mutatvány szerzőnek a napokban megjelent „Téves nevelési rendszerek áldozatai vagy a társadalmi erkölcs hanyatlásának okai” című kötetéből.

Ez elismeri, hogy az ember születése purézéttl természeténél fogva teljesen rossz, de állítja, hogy a megjavulásnak kívülről kell jönnie.

A pietistius nevelés tehát a gyermekeket úgy tekinti, mint a kibén — mondjuk örökösödés útján — erkölcsi hibák, ha nem is kifejlődve, de esírjukban megvannak, a melyek azután a nevelés hiányával naponként fejlődnek és annyira kigázódnak, hogy idővel az egész emberi természetet beárnyékolják.

Hogy pedig ezen tragikum előtérbe ne lépjen, nevelési gondozással hatnak rá.

De miként hatnak rá? Ez a kérdésnek sarkpontja, melyről értekezni szándékozom.

Hát úgy, a mint éppen elveikben írva vagyon, t. i. a megjavulásnak kívülről kell jönnie.

Tehát a nevelést úgy intézik, hogy annak ható folyamata a gyermeket kívülről támadja meg a nékül, hogy az a gyermek benső világából indulna ki, anélkül, hogy a nevelés világa először a gyermek benső sötétiségét eloszlatná; mondom, anélkül, hogy a nevelés megtörné azon láncszemet, mely a gyermek természetét a rosszhoz lekötve tartja.

Mondom, mellőzik ezen utat és felállítanak e helyett száraz elvi szabályokat, melyekből eltérni pillanatig sem tudnak.

Es ezen száraz elvi szabályokkal elerik azt, a mit éppen elérni nem hisznek, t. i. a külső szenteskedő lánczot, mely alatt a bűn lappangva napról-napra növekszik.

Majd az alábbi elbeszéléseben kitűnik ez is.

Tagadhatlan tehát az, hogy a pietistius nevelés a téves nevelési rendszerhez tartozik azért, mert helytelen nevelési elvet állít fel és ebből folydogal a nevelés-tudományt is megveti.

Nézünk most, hogy a pietistius nevelés mily fokozatosan érleli meg a gyermekben a szenteskedő természetet s miképpen érleli meg a természeteben rejtőlopás bűnéhez való hajlandóságát mely annál is inkább szomorú, mert igaz történet.

Diákkoromban többekkel együtt N. családnál voltam elszállásolva. Az új helyzet annál is inkább tetszett, mert „gazdám” egyik fia iskolatársam volt. A megszokottság pajtásosság fejlődött s mi jó barátok lettünk.

A fia atyja, ki időközben elhalt, könyelmű, leder, kártyás, iszákos ember volt, a ki „jó kedvében” nem egyszer dülta fel a házi boldogságot. Neje, kit férje nemtelen viselése elkeresztelt, gyermekei iránt nagyon is túl szigorú fagyos és határozott volt. Határozott oly értelemben, hogy feltette magában gyermekét helyesen, jól nevelni, hogy atyja természetét és szokását ne kövesse. A gondolat helyes volt, de a kivétel nem sikerült. — Jó keresztény volt, de rossz muzsikos. — A nevelésben nem értett s túlszigorúnak, mondhatni szeretetlenségének fanaj gyümölcsét ma az anya keserű könyek között emlegeti. S hogy ezéjját az „ő felfogása” szerint elérje, fia felett szigorú figyelmet gyakorolt.

Minden gyermekies szabadságot elfojtott, minden utat, a mely csak ártatlan játszásra is vezetett, elzárta, nehogy mint mondani szokta „bitang” legyen. Ha mi papirkatonáink az asztalon felállítottuk s kimondhatatlan gyönyörrel nevetgélünk a babszem dobálása által sörleszt szenvedett „hőseink” megcsónkításán; akkor az anya vad lármával a szegény fiú a másik szobába küldte tanulni, nehogy — mint sokszor mondta — „meghukkjék”. Es a fiú szomorodott szívvel takarodott a „másik” szobába. De ott nem tanult, hanem vörző szívvel pillantott amgyg tükön az íveg függőgye alul pajzánul mulató pajtásokra.

Ha mi úgy néha-néha szüleinktől egy-egy eltévedt garast kaptunk zsebpénzűl, a fiú fűző szívet nézte, hogy mi a rajta vett gyümölcsön, arpaezukron mily édesen nyalodunk. Ekkor a fiú sirva könyörgött anyjától egy krajezárért. De ő megtagadta, mert nem akarta, hogy fiú idővel „torokos és mértékelen” legyen.

Ha előttek az örömmel várt karácsonyi szent ünnepek és mi valamely kétéhez főpenezéjétől 10 kron vett 31 kártyával „pom-pásan” mulattunk, pajzánul nevetünk, ha valaki a lyvak mögött „kínos drukkolás” után birtokába vehette; akkor az anya a levert szomorú fiú abba a gyűlölt másik szobába küldte — illen a szent ünnephez — imádkozni, nehogy, mint mondotta, rászokjék a kártyára, s idővel „kártyás ember” legyen.

S ha mi rovarozás alkalmával a kedves emlékü ű . . . erdőben vig kedélyünköt felizgatva „zsványost” és „pandurost” játszottunk, hazajövetkor az anya kegyelmet nem ismerő durva szigorral vérg verie a már ekkor bosszúttal remegő fiú, hogy elfojtsa benne a „tolvaj” tudatot. Podig mi csak ártatlan játékokat véltünk játszani.

Igy nevelkedett a fiú élet nélkül s mentő nagyobb lett, annál szigorúbb figyelmet gyakorolt rá a túlzásig vitt és észvezerkedés nélkül figyelemző anyja.

A fiú fájdalmasan panaszolta el nekem ez igazán szomorú helyzetét s láttam, hogy mily nehezére esik a fiúnak, kit, hogy úgy ne mondjam, az anya nevelői ügytelensége tett azzá, a mi lett.

En megajánlтам és igen sokszor megosztottam vele zsebpénzemet. Később azonban már nem fogadta el; nem volt rá szüksége.

A fiú öntudatra jött. Szerzett ő magának pénzt, de eleinte csak krajezár, később bügert, aztán hatost. Jutott ezukorra, almára s ha anyja korán aludni ment, az ablakon kigugrott s utánunk jött tánciskolába, színházba. Költött, mert volt sokszor pénz, ha anyja nem is adott neki; szerzett ő a tíz újjával. Így mulaték el hónapok, utának az évek is.

A fiú nagyobb lett, leve nőtt az osze s még a nem elítélendő „igények” is.

Az anya tudni sem akart arról, hogy a fiúnak „már” ezigaretára is van „szüksége”. Tiltják az iskolai törvények, meg lát mi lesz a gyermekből, (pedig már kamasznak is beillett) ha már most kezd szivarozni.

Hej pedig az a p . . . sziget meg a d . . . utcaí híd alatti öreg de sokat tudna mesélni.

A sok verés, prédikáció, pofon, koplattatás, valóságos tolo-

nyává, jámborrá, szenteskedővé (de csak szinleg!), alamuszivá tette; és hej pedig beh sokszor láttam, mily furesán villogott a szeme, ha pénzt látott.

„A természet fejlődik” mondja a közmondás. Fiunkban is fejlődött e természet s vitte a tökélyig. Midőn már a képzőtezt padjait kopattuk, meglapta gazdátát s a pénzt egyszerűen elkártyázta. Az iskolában megbecsülték neki, de midőn reá egy pár nappal azon családán, hol mint magántanító működött ezüst- és aranyemléket lopott, az iskolából kizárták.

A fiút ekkor egy rokona iródjába vitte, azt hívén, hogy ut körülmények között meg fog változni s még jó ember lehet. Szalódott. A fiu tetemes összeg pénzzel meglapta.

Később, midőn már B. közegben mint segédtanító működtem, felkeresett. Sirva panaszkodott és megfogadta, hogy megjavul. Megsajnálta. Rongyos ruhájával eserebe álltam vele s el-láttam kis utralával is, de azért asztalomát feltörte, pár garasimat elemelte s odább állott.

Később, — mint hallottam — beállt katonának. Ott egy darabig jól viselte magát. Felvitte kezelő strázsmesterig, de egykor a rábizott pénzt kártyán „elkezelte.” Rokona kisegítette őt a hínárból. Kár volt; mert eddig már a megyéhez börtönében is megfordult.

Ennyiből áll eme fiu története. Szomorú valóság ez. Tehát az anya nevelési rendszere nem volt jó.

Miért? azért, mert bár elismerte, hogy a fiu az atyja rossz természetét már bírja, tudta ugyan, hogy minden rossz kinövés növekedés akadályozni kell; de nem tudta, hogy miképen! Miképen kell a nevelés mesterségét kezelni.

Azt hitte, hogy külső hatással presszióval a lélek rossz tulajdonságai legyőzhetők, pedig esatlakozott, mert a külső hibákat lehet ugyan kívülről orvosolni, ellenben a benső tulajdonok csak a benső világossággal ébreszthetők jobb útra.

Mert, ha a lelki hibákat külső figyelemmel akarjuk orvosolni, akkor a legjobb esetben szenteskedőt nyerünk, de csak egy rövid időig! — a kinek természetében lappang a bűn s mely idővel tért fog útni.

Példa erre szomorú történetünk, melyből láthatjuk hogy a fiúból lett azért mégis: bitang, mértékellen, kártyás és tolvaj s mind ezze a helytelen nevelési elvek tettek.

Ezért sokkal szerencsésebben oldhatják meg a feladatukat a szülők, ha a nevelést pedagógiai szempontból fogják fel és ha iparkodnak az egyes gyermek gondolkodása, érzése és akaratára nemestől fogva hatni, ha t. i. az anthropológia törvényei által engedik vezetni. S ennek alapján állítsa nevelési alapveleit a baj elhárítása céljából.

Menet-rend.

Érvényes 1887. évi október hó 1-étől.

Villány-Eszék-Szabadka.

Állomások	803. szem. v. vegy. v.	811. szem. v. vegy. v.	815. szem. v. vegy. v.
Villány indulás	—	1.08	9.20*
Eszék	8.26	3.30	11.20*
Bród érkezés	—	10.34*	4.04*
			813.

Állomások	812. szem. v. vegy. v.	804. szem. v. vegy. v.	814. szem. v. vegy. v.
Dálya indulás	9.15	5.04	3.38*
Gombos indulás	10.21	6.24*	5.08*
Szonta	10.36	6.46*	5.29*
Prigl. Szt.-Iván	10.51	7.09*	5.51*
Zombor	11.19	8.10*	6.53
Nemes-Milities	11.35	8.38*	7.21
Bajmok	12.12	9.37*	8.16
Tavankut	12.30	10.02*	8.40
Szabadka érkezés	12.55	10.42*	9.19

A 803. sz. vonat esatlakozik Szabadkán Budapest, Belgrád, Baja és Szeged felé, 811. és 815. vonat csupán Budapest-felé.

Szabadka-Eszék-Villány.

Állomások	812. szem. v. vegy. v.	804. szem. v. vegy. v.	814. szem. v. vegy. v.
Szabadka (vendéglő) indulás	5.25*	2.10	6.40*
Tavankut	6.05	2.55	7.20*
Bajmok	6.33	2.55	7.49*
Nemes-Milities	7.24	3.25	8.42*
Zombor	8.05	3.47	9.27*
Prigl. Szt.-Iván	8.40	4.08	10.02*
Szonta	9.02	4.22	10.24*
Gombos (vendéglő)	9.21	4.34	10.43*
Dálya	10.59	5.37	12.02*
Bród érkezés	—	—	4.04*
Eszék	12.33	6.18	4.21*
Villány	3.47	—	6.25*

Szabadka-Szeged

Állomások	712. szem. v. vegy. v.	704. szem. v. vegy. v.	702. szem. v. vegy. v.
Szabadka indulás	5.35*	2.35	6.30*
Pálos	5.54*	2.53	6.48*
Horgos	6.35	3.34	7.27*
Szeged érkezés	7.16	4.13	8.06*
N.-Várad érkezés	6.50*	—	—

Szeged-Szabadka.

Állomások	701. szem. v. vegy. v.	703. szem. v. vegy. v.	711. szem. v. vegy. v.
N.-Várad indulás	—	—	9.26
Szeged indulás	8.00	11.44	8.50*
Horgos	8.40	12.25	9.36*
Pálos	9.16	1.02	10.17*
Szabadkára érkezés	9.34	1.20	10.36*

Megjegyzés: Az esti 6 órától reggel 5 óra 59 perzig terjedő éjjeli idő esilaggal van jelölve.

Szabadka-Baja.

Állomások	2512. szem. v. vegy. v.	2502. szem. v. vegy. v.
Szabadka indulás	5.45*	2.45
Csikéria	6.32	3.20
Bács-Almás	7.18	3.52
Bikity Borsód	8.02	4.26
Baja érkezés	8.52	5.02

Baja-Szabadka.

Állomások	2501. szem. v. vegy. v.	2511. szem. v. vegy. v.
Baja indulás	10.26	6.50*
Bikity Borsód	11.05	7.51*
Bács-Almás	11.45	8.47*
Csikéria	12.10	9.21*
Szabadka érkezés	12.40	10.00*

Felolós szerkesztés és kiadó-lapkiadó: DR. MOLNÁR GYULA.

HIRDETÉSEK.

Hobfideiense Sauttleider fl. 10.50 per Hoben, und beiferer Qualitäten verendet roben und fündliche joliffe das Fabrik-Depot G. Henneberg (f. l. Hoflieferant) Zürich. Waiteer umgebend. Briefe 10 fr. Porto.

A es. és kir. szab. I. magyar eredeti
Selmezi pipa- és pipaszár-gyára

TAKÁCS VENDEL G.

Zólyomban, Selmező mellett.

Legjobban ajánlja újszerkeztű kizár. szabald.

„Egészségi Patent-pipáit.”

Minden ily „Patent-pipán” az országos ezimer aranyban és a „szabadalom” szó van bevesve. — Képes mintalapok és árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek. 9-10

SPITENBERG APATINI HANGSZAR-GYÁRRA.
Budaörsön, Vár-keresztút 22. (a Zoltán-körút szomszé-
gában).
Működésének célja: a hangszerek, harmonikák, és lantok gyártása
és javítása. A gyárban készült hangszerek minőségükben és
árjukban egyaránt a legjobbak. A gyárban készült hangszerek
Heteropon, Orpheon, Pólex, Spiononon, és más hangszerek.
A gyárban készült hangszerek minőségükben és árjukban egyaránt
a legjobbak. A gyárban készült hangszerek minőségükben és
árjukban egyaránt a legjobbak. A gyárban készült hangszerek
minőségükben és árjukban egyaránt a legjobbak. A gyárban készült
hangszerek minőségükben és árjukban egyaránt a legjobbak.

Posztóárak és posztóvegeket
a legjobb minőségben férfi- és gyermek-öltönyök-
nek, női konyek s esőkönyveknek az idény szá-
mára széküld utánév mellett a legolcsóbb gyári
árakon a
5-12

„Konkurrenz”-hez ezimzett posztó gyári raktár

Beer Károly
Jägerndorf österr. Schlesien.

Minták kívánatra ingyen és díjmentesen.
Dasen felszerelt raktár nyári kamarn- és piqnet-mel-
lényekben. Gazdag tartalmú mintakirlyák a t. szabó-
és ujjraadó czégeknek. — Helyi úgnyok kerestetik.

Magyar iparvezékek!
Míg eddig meg a poklát is a kiltólrol vették,
most az elismert jóság

Lenck-kávében
oly kitüno hazai gyarmanyuk van, melynek haszná-
lata máris általános di xattá vált.

Lenck-kávé
kaplázó minden jobb kiveskedésben s ahol a készlet elfo-
gyott volna, a t. közösség követelje mint hazai gyarmanyt.

A t. elaristó urak forduljanak **Lenck S.** poklá-
ve-gyárlához Szipronban, honnet mintákat rogtón, ingyen
és bérmentve kapnak, s így rrikko nélkül gyozozhatnak
meg a falu, hogy a **Lenck-kávé** a legjobb eddig
ismert pokláté.

Képviselet Szegeden: 9-20

Rohr és Bugarszky urak.

3780.
tkvi. 887. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zombori k. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Baehrach Viktornak mint Demetrovits Sándor engedelmese zombori lakos végrehajtónak Bikár Lázár és Lyubomir végrehajtást szvenedő elleni 269 frt tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a zombori kir. járásbíró) területén lévő Zomborban fekvő a zombori 106. sz. tjkvben Bikár Lyubomir és Lázár nevéen álló A. 7 142. 254-255. fr. 105. öf. sz. ház és 208* []-öl beltelekre az árverést 1200 forintban ezenem megalapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennb megjelölt ingatlan az 1888. évi május hó 22-ik napján d. e. 9 órakor e kir. trvszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól alól is eladtni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsá-
rának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügymini-
steri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Z o m b o r b a n, 1887. évi október hó 23-ik napján.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Gyorgyovánszky György,
kir. trvszéki bíró.

10377. szám
tkv. 1887.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zombori kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az apatini II-od segélyző szövetkezet végrehajtónak Westermayer József, Bekker Ferenc és Schweitzer Ferenc apatini végrehajtást szvenedő lakosok elleni 3000 frt tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő az apatini 2130. sz. tjkvben foglalt Westermayer József, Bekker Ferenc és Schweitzer Ferenc nevéen álló A. I. 6081. hr. számu 1487 [] nagyságu szántóföldre 3607 frt, — ugy az apatini I231. sz. telekjegyzőkönyvben foglalt utóbbiak nevéen álló A. I. 6080. hr. számu 1487 [] szántóföldre 367 frt ezenem megalapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. június 27-én d. e. 10 órakor apatini község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladtni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsá-
rának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zombor, 1887. december 19.
A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Raits Lyubomir,
kir. trvszéki bíró.

Grand Menagerie Orient.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudására hozni, miszerint

ragadozóállat-színházammal

csak rövid ideig itt tartózkodom. — Ezen színház a világ minden részéből tartalmaz ragadozó állatokat.

Mst. JOSEFS állatszelistő

prodnkálása az oroszlankeztreczen. — Az állatok etetése naponta 4 és 6 órakor.

Tisztelettel
a tulajdonos.

Helyárok: I. hely 30 kr. II. hely 20 kr.
Egész iskolák látogatása alkalmmával
és belépti díj leszállítottak.